

Proč hlásíme infekční nemoci ?

MUDr. Barbora Macková
Státní zdravotní ústav

Primární prevence

předcházení vzniku nemocí, ovlivňování determinant, které příznivě působí na zdraví a **snížování zdravotních rizik**

Cíl: odvrátit nebo oddálit propuknutí onemocnění –
prodlužovat zdravé roky života

Prostředek: zdravý životní styl vč. očkování

Nástroje: intervence skupinové, individuální za účelem zvyšování zdravotní gramotnosti, regulatorní opatření (legislativa)

Národní legislativa

<http://www.szu.cz/tema/prevence/legislativa-k-infekcnim-nemocem>

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

Vyhláška č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče

Vyhláška 473/2008 Sb., o systému epidemiologické bdělosti pro vybrané infekce

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

§ 62

Hlášení infekčních onemocnění a zacházení s biologickým materiálem

(1) Osoba poskytující péči včetně poskytovatele zdravotních služeb, který provádí laboratorní vyšetřování biologického materiálu (§ 15 odst. 1), která zjistí infekční onemocnění, podezření na takové onemocnění nebo úmrtí na ně, vylučování původců infekčních onemocnění nebo se o těchto skutečnostech dozví, je povinna ohlásit toto zjištění neprodleně, způsobem a v rozsahu upraveném prováděcím právním předpisem příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví.

§ 75a

System epidemiologické bdělosti

(1) Pro infekce se zavádí systém epidemiologické bdělosti (surveillance). Rozsah infekcí může být prováděcím právním předpisem rozšířen. Správním úřadem, který shromažďuje informace na tomto úseku a předává je do sítě Evropské unie pro epidemiologický dozor a kontrolu infekčních onemocnění (dále jen "sít' Společenství"), provádí výměnu nutných informací, organizuje systém včasného varování a reakce pro účely prevence a kontroly a provádí konzultace, je Ministerstvo zdravotnictví..... pověřeno SZÚ

Vyhláška č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče

§ 1

Způsob a rozsah hlášení infekčních onemocnění s výjimkou infekcí spojených se zdravotní péčí

(K § 62 odst. 1 zákona)

§ 2

Způsob hlášení infekcí spojených se zdravotní péčí

(K § 16 odst. 2 zákona)

§ 16

(1) Osoba poskytující péči je při výskytu infekce spojené se zdravotní péčí nebo při podezření na její výskyt povinna neprodleně zjistit její příčiny a zdroje, způsob přenosu původce a provést odpovídající protiepidemická opatření k zamezení jejího dalšího šíření.

(2) Osoba poskytující péči je dále povinna neprodleně hlásit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví případy infekce spojené se zdravotní péčí, jde-li o hromadný výskyt, těžké poškození zdraví nebo úmrtí pacienta; způsob a obsah hlášení stanoví prováděcí právní předpis.

Vyhláška 473/2008 Sb., o systému epidemiologické bdělosti pro vybrané infekce

§ 1

Tato vyhláška upravuje rozsah infekcí, pro které je zaveden systém epidemiologické bdělosti (surveillance), a stanoví

- a) rozsah shromažďovaných údajů o infekcích, způsob a lhůty jejich hlášení,
- b) laboratorní diagnostiku, epidemiologické šetření a stanovení druhu a způsobu provedení protiepidemických opatření infekčních onemocnění,
- c) základní charakteristiku, klinickou definici a klasifikaci infekčních onemocnění

Připravena aktualizace od roku 2019 dle [PROVÁDĚCÍHO ROZHODNUTÍ KOMISE \(EU\) 2018/945 ze dne 22. června 2018](#) o přenosných nemocích a souvisejících zvláštních zdravotních problémech, které musí být podchyceny epidemiologickým dozorem, a o příslušných definicích případů — prolongace legislativních kroků

Zákon č. 372/2011 Sb., Zákon o zdravotních službách

§ 47

(1)

(2)

(3) Poskytovatel je rovněž povinen v rámci zajištění kvality a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb

a) odůvodnit ve zdravotnické dokumentaci případy, kdy se při poskytování zdravotních služeb odchýlí od uznávaného medicínského postupu,

b) zavést interní systém hodnocení kvality a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb;

c) dbát na takové **používání antibiotik** u konkrétního pacienta, aby došlo k omezování rizika **vzestupu antibiotické rezistence**.

(4) Poskytovatel lůžkové péče je povinen **v rámci prevence a kontroly infekcí zpracovat program pro prevenci a kontrolu infekcí spojených se zdravotní péčí a zajistit jeho činnost.**

Zaměření tohoto programu musí odpovídat charakteru poskytované zdravotní péče a musí vycházet z průběhu hodnocení rizika vzniku infekcí spojených se zdravotní péčí v konkrétních podmínkách daného poskytovatele.....

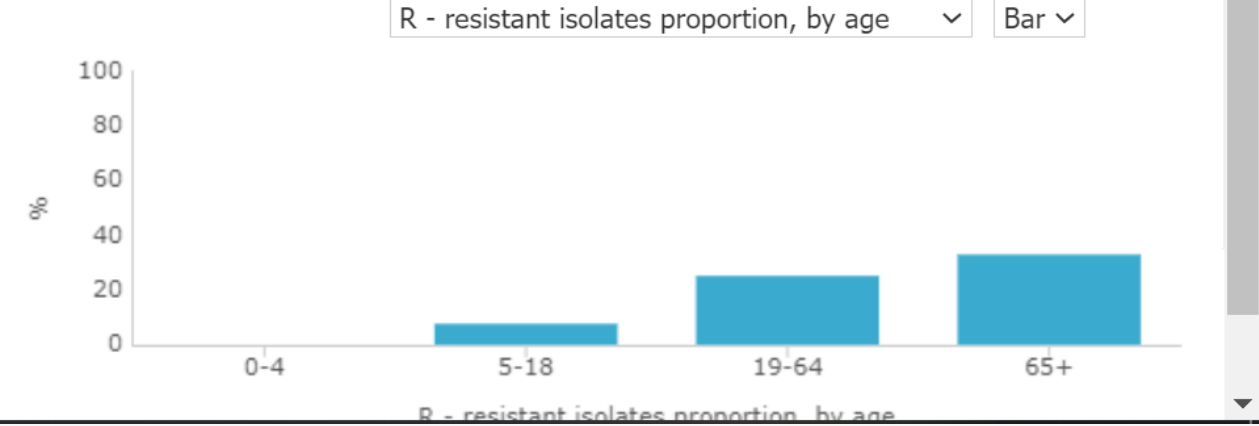
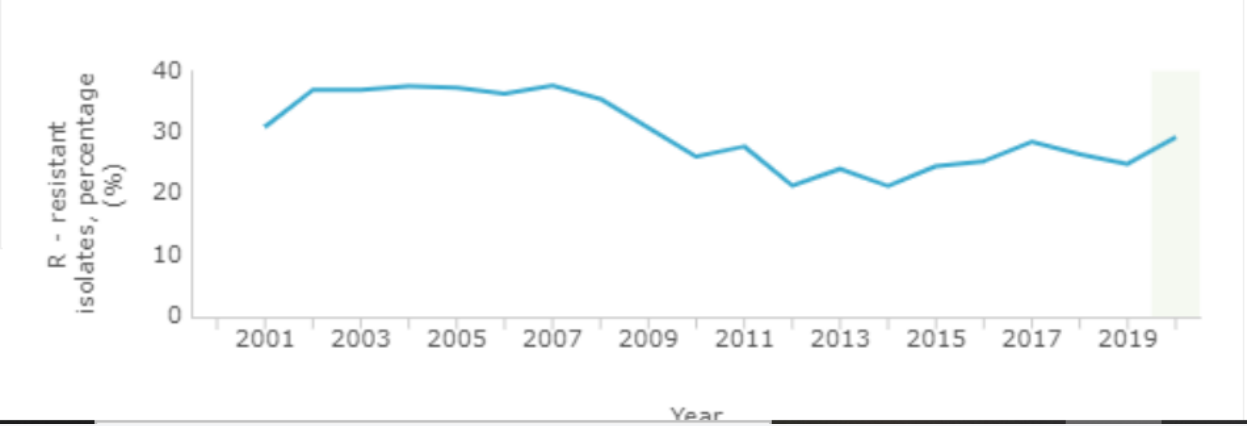
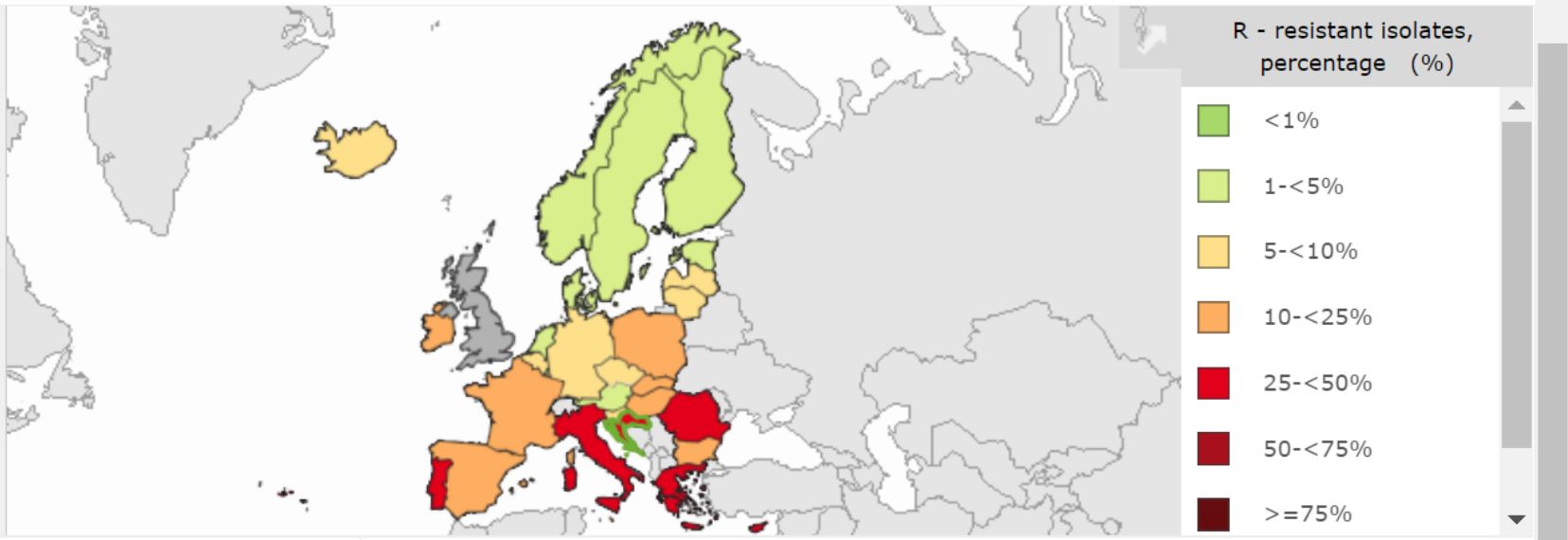
Nadnárodní hlášení

- ECDC – TESSy (The European Surveillance System)
- EFSA <https://www.ecdc.europa.eu/en/surveillance-and-disease-data>
- WHO
- etc.

Prováděcí Rozhodnutí Komise (EU) 2018/945 ze dne 22. června 2018
o přenosných nemocích a souvisejících zvláštních zdravotních problémech,
které musí být podchyceny epidemiologickým dozorem, a o příslušných definicích
případů

Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/ES **o vážných
přeshraničních hrozbách** a o zrušení rozhodnutí č. 2119/98/ES

Region	R - resistant isolates, percentage (%)
Austria	4.4
Belgium	6.9
Bulgaria	11.8
Croatia	29.2
Cyprus	49.1
Czechia	9.3
Denmark	1.7
Estonia	3.0
Finland	2.5

<https://www.ecdc.europa.eu/en/all-topics-z/surveillance-and-disease-data/surveillance-atlas-infectious-diseases>

Proč?

Prevence

- **Primární prevence** – zkoumá předpoklady, podmínky a příčiny jevů, jimž se má bránit a hledá způsoby, jak jim předcházet, bývá zaměřena na veškeré obyvatelstvo
- **Sekundární prevence** se snaží příslušné jevy včas zachytit a bránit jejich prohlubování, šíření apod. Zaměřuje se zvláště na ohrožené skupiny obyvatelstva
- **Terciální prevence** se snaží zabránit opakování např. onemocnění, drogové závislosti. Je zaměřena na osoby právě vyléčené (v jiné oblasti např. na osoby propuštěné z výkonu trestu, atd.)

80% nemocí je preventabilních

Výdaje na zdravotnictví (ČR 2019)

477,7 mld. Kč

100 %

Z toho léčebné výdaje na
preventabilní nemoci

382 mld. Kč

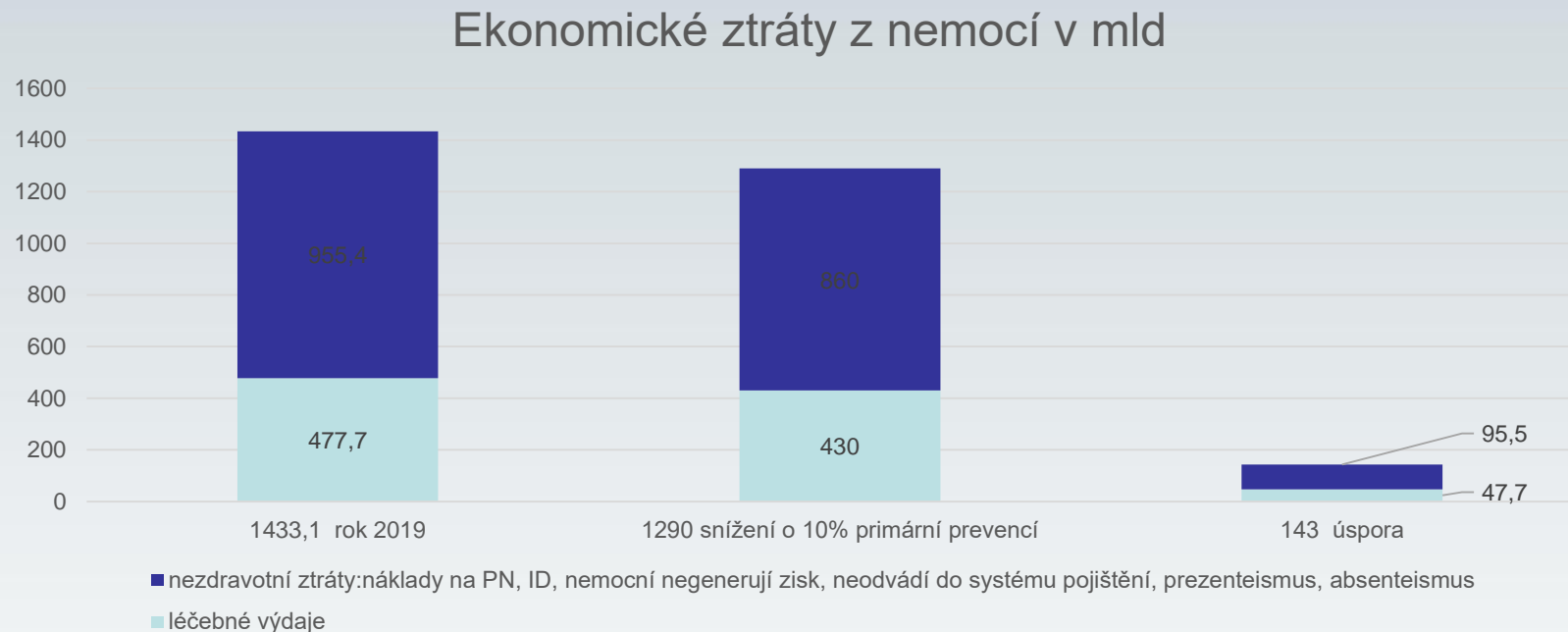
80 %

Potenciální snížení léčebných
výdajů díky primární prevenci

o 38,2 mld. Kč

o 10 %

Ekonomické ztráty z nemocí

Zdroje: ČSÚ 2021, Zdravotnické účty ČR 2010 – 2019,
<https://hygiena.szu.cz/artkey/hyg-201103-0006> Prevence-a-ekonomika.php

Ochrana veřejného zdraví

Získávání všech dostupných dat a informací o procesu šíření nákazy u dané nemoci a podmínek (AMR, HAI,...), které jej ovlivňují (sledování zdraví/nemoci jednotlivce)

Vytvoření **systemu účinných opatření** k omezení nebo k likvidaci nákazy – **podklady pro zdravotní politiku státu**, vč. očkování

Je důležité, aby každý z nás sám pečoval o své zdraví

"Diagnosa ještě není zcela potvrzena laboratorně,
ale zdá se, že máte krávy."

Děkuji za pozornost